

**Извештај о спроведеној *ex-ante* анализи ефеката
Предлога уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Културни предео
Тршић-Троноша”**

ПРИЛОГ 2:

Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

Природа као добро од општег интереса за Републику Србију ужива посебну заштиту а Законом о заштити природе уређује се заштита и очување природе, биолошке, геолошке и предеоне разноврсности као дела животне средине.

Заштита природе спроводи се нарочито: утврђивањем и проценом стања, појава и процеса у природи и пределу; успостављањем и утврђивањем заштићених природних добара и система праћења њихове заштите; спровођењем мера заштите природе и предела; утврђивањем услова и мера заштите природе и заштићених природних добара и предела у просторним и урбанистичким плановима, пројектној документацији, основама и програмима управљања природним ресурсима у рударству, енергетици, саобраћају, водопривреди, пољопривреди, шумарству, ловству, рибарству, туризму и другим делатностима од утицаја на природу; одрживим коришћењем природних ресурса и заштићених природних добара и контролом њиховог коришћења успостављањем система управљања природним ресурсима и заштићеним природним добрима; изградом извештаја о стању природе, доношењем и спровођењем стратегија, програма, акционих и санационих планова и планова управљања; ублажавањем штетних последица које су настале активностима у природи, коришћењем природних ресурса или природним катастрофама; повезивањем и усклађивањем националног система заштите природе са међународним системом заштите природе; подстицањем научног и стручног рада у области заштите природе; обавештавањем јавности о стању природе и учествовањем јавности у одлучивању о заштити природе; подстицањем и промоцијом заштите природе, развијањем свести о потреби заштите природе у процесу васпитања и образовања; укључивањем локалних заједница у праћење стања, заштиту и унапређење природе.

Тренутна површина заштићених подручја је 673.8355 ha или 7,61% у односу на целокупну територију Републике Србије. Структура основних врста заштићених подручја по броју и површини је следећа: 5 националних паркова, 16 паркова природе, 20 предела изузетних одлика, 70 резервата природе, 38 културно-историјских подручја, 309 споменика природе и 4 заштићених станишта.

2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Решења Предлога уредбе су у складу са:

Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. закон)

Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16 и 95/18-др. закон),

Просторним планом Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/10),

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС”, број 33/12),

Националним програмом заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 12/10), и

Националном стратегијом одрживог развоја („Службени гласник РС”, број 57/08).

Закон о Европској конвенцији о пределу („Службени гласник РС - Међународни уговори”, бр. 4/2011);

Националном стратегијом одрживог коришћења природних ресурса и добара, дефинисан је основни циљ који је усмерна на обезбеђивању услова за одрживо коришћење природних ресурса и добара, стварањем основе за постављање планова, програма и основа за сваки појединачни природни ресурс или добро. Специфичан циљ стратегије је повећање површине под заштићеним подручјима до 10 % до 2014. године, односно до 12 % до 2020. године

Специфични циљ у оквиру Националног програма заштите животне средине дефинисан је у правцу заштите природе као и утврђивање и спровођење заштите природних целина од значаја за Републику Србију.

Кључни национални приоритети Републике Србије, дефинисани Националном стратегијом одрживог развоја су заштита и унапређење животне средине и рационално коришћење природних ресурса, очување и унапређење система заштите животне средине, смањење загађења и притисака на животну средину, коришћење природних ресурса тако да остану расположиви и за будуће генерације и успостављање система заштите и одрживог коришћења природних богатстава, тј. Ресурса.

Европска конвенција о пределима („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 4/2011) дефинише предео као „област, онако како је види становништво, чији је карактер резултат акција и интеракција природних и/или културних фактора“.

3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

Законом о заштити природе и актима о проглашењу заштићених подручја, заштићена подручја, као добра од општег интереса, стављају се у функцију спровођења укупне заштите и развоја природних ресурса и свих осталих вредности, специфичности и феномена. Актом о проглашењу заштићених подручја, прецизно се утврђује врста заштићеног подручја, режими заштите са забранама и ограничењима, специфични за одређено подручје које се проглашава заштићеним.

Просторним планом Републике Србије, површина заштићених подручја, која је планирана за заштиту до 2021. године је око 12%.

4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

У погледу заштите животне средине, као најугроженији простори у граду Лозница идентификовани су: депонија код улива Штире у Дрину, у којој се врши депоновање комуналног отпада града и отпада из Вискозе; РТБ Зајача-Топионица са депонијама, и то депонија према Горњој Борињи и депонија старих акумулатора у оквиру комплекса фабрике; река Штира, која се претвара у колектор отпадних вода од депоније сепарације и топионице руда РТБ Зајача-Топионица и отпадних и индустријских вода са конурбационог подручја Лознице; појас дуж магистралних путева, угрожен прекомерном буком и загађивањем ваздуха; центар града Лознице, угрожен од саобраћаја и индивидуалних ложишта.

У погледу заштите животне средине на територији града Лозница, концепција просторног развоја се базира на заштити водоизворишта у Горњој Ковиљачи и Бањи Ковиљачи, смањењу загађености ваздуха у граду и третману отпадних вода, првенствено из Бање Ковиљаче и Лознице.

На територији града Лознице значајнији проблеми су везани за загађивање ваздуха, при чему је мало изражена могућност загађивања ваздуха из околних региона. Може се констатовати да је на територији града присутан висок степен загађености ваздуха (када ради индустрија), што указује на велики емисиони потенцијал присутних загађивача. Највећи извори загађивања ваздуха представља Нови Дом и РТБ Зајача-Топионица, а загађивање потиче и од неколико мањих привредних објеката. Основне и специфичне штетне материје највећим делом се распростиру на насеља Лозница и Бања Ковиљача, што је последица правца кретања и интензитета ваздушних струјања.

Основни узрок загађивања вода представља упуштање непречишћених отпадних вода у реципијенте. Извори загађења вода локализовани су на подручју насеља и привредних објеката. У оквиру насеља примарно загађивање вода везано је за продукцију отпадних вода из индустрије, домаћинства (фекалне и санитарне) и пољопривредних објеката.

Организовано одвођење фекалних вода на територији града Лозница врши се у Лозници, Бањи Ковиљачи и Драгинцу. У подручју Тршића и Корените са Троношом нема изграђене канализационе мреже. Скоро сви постојећи објекти имају септичке јаме које нису рађене у складу са прописима, па је потребно извршити реконструкцију јама или изградити систем канализације.

Загађивање подземних вода је пре свега последица примене ђубрива, пестицида и хербицида у пољопривреди, затим процеђивање са неуређених дивљих депонија отпада као и неадекватног третмана септичких јама у свим сеоским насељима.

У пољопривреди, загађивање је присутно неадекватном употребом (по количини и врсти) минералних ђубрива, пестицида и других агрохемијских средстава, што представља проблем с обзиром на њихову постојаност у природним условима. Посебан интерес града је очување земљишта које се одликује високим пољопривредним вредностима. Земљиште на подручју града угрожено је загађивањем од вода и процеђивањем са депонија.

Посебан проблем представљају нелегална сметлишта, тзв. дивље депоније, на којима се неусловно и неплански одлаже отпад. Специфичан облик угрожавања земљишта представља непланска изградња објеката. Угрожени простор представљају град Лозница и приградска насеља (Бања Ковиљача, Лозничко поље, Клупци, Крајишници и др). Последица је интензиван утицај на природно-еколошке вредности простора чиме се умањује његова биолошка и естетска вредност.

Проблем одлагања комуналног и индустријског отпада, у садашњим условима, представља највећи проблем града Лознице. Постојеће одлагање отпада није у складу са принципима заштите животне средине. Градска депонија, као и индустријска депонија Вискозе, налази се у близини ушћа Штире у Дрину. Градска депонија у Лозници лоцирана је на Јеринића ади у непосредној близини ушћа Штире у Дрину. Од обале реке удаљена је свега 20 метара. Индустријска депонија Вискозе налази се у близини ушћа Штире у Дрину, непосредно поред градске депоније комуналног отпада. Депоније су удаљене од Тршића око 8 километара, а од манастира Троноша око 11 километара.

5) Која промена се предлаже?

Уредбом се предлаже проглашење заштите Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“, при чему се обезбеђује очување непокретних природних добара, природних вредности, специфичне конфигурације терена и регионалне

различитости карактера предела, а због јединственог споја природних и створених вредности, издвојени локалитети су посебно вредне амбијенталне целине,

Проглашењем се такође повећава и укупна површина под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), као и анализа и идентификација подручја од значаја за успостављање режима заштите и израда индивидуалне студије заштите идентификовано подручја (Студија – Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“).

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Сагласно Закону о заштити природе на основу изнетих природних вредности, значаја и вредновања Предела изузетних одлика „Културног предела Тршић-Троноша“, као и на научној и стручној основи изнетој у Студији, стекли су се услови за заштиту овог природног добра.

Ревизијом је утврђено да заштићено подручје представља културни предео изузетних одлика од међународног, националног и изузетног значаја. Најважније вредности подручја су непокретна културна добра од изузетног и великог значаја за Републику Србију и нематеријално културно наслеђе регистровано на националном нивоу, очувани комплекси аутохтоних букових шума, богата флора и фауна са установљених 145 заштићених и строго заштићених дивљих врста, међу којима је забележен знатан број лековитих врста, као и амбијенталне целине као простори с израженом међузависношћу природних и створених вредности.

Геоморфолошке карактеристике подручја, очувани комплекси аутохтоних букових шума, диверзитет живог света уз присуство реликтних, угрожених и заштићених врста флоре и фауне, аутентичан предеони мозаик са карактеристичним амбијенталним целинама, посебан доживљај рустичног окружења са вредним културним наслеђем и прелепим пејзажима, историја и специфичан животни стил који указује на везу људи са природом, детерминишу подручје Тршић-Троноша за заштиту.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предлог уредбе ће имати директан утицај на Центар за културу „Вук Караџић“ из Лознице која је добила обавезу да буде управљач, као и на јединицу локалне самоуправе на чијој територији се налази.

Подручје Тршића и Корените са Троношом располаже бројним ресурсима који се могу активирати. Шуме су изузетан потенцијал за производњу лековитог и шумског биља, а поред знатних површина под шумама заступљене су и пољопривредне површине као значајан потенцијал за развој сточарства и производњу здраве хране за коју постоји потражња на иностраном тржишту.

У насељу Мали Прњавор у близини манастира Троноша постоји фабрика за прераду и флаширање воде, а у Тршићу, у зони забрањене изградње осим за потребе знаменитог места, је лоциран погон за прераду дрвета. Постојећи капацитети занатства и трговине су испод потреба, а пратеће функције становања из области терцијарног сектора и друштвених делатности недовољно су развијене па се велики део потреба становништва задовољава у Лозници.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Жељена промена се остварује у складу са документима јавних политика наведеним у оквиру одговора на питање 2. у Прилогу 2.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Промена се остварује у оквиру важећих прописа, односно Законом о заштити природе прописано да се проглашење споменика природе спроводи доношењем уредбе.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (*status quo*).

Одустајањем од интервенције не би се променила укупна површина заштићених подручја.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Категорија природног добра према класификацији националног законодавства

I категорија – заштићено подручје међународног, националног, односно изузетног значаја, на основу Закона о заштити природе.

Категорија природног добра према класификацији Светске Уније за заштиту природе (IUCN)

Категорија V – Заштићени копнени/морски предео (Protected landscape/seascape)

Категоријом V заштићених подручја обухвата она подручја где је дуготрајна интеракција човека и природе произвела јединствене еколошке, биолошке, културне и естетске вредности, и где је одржавање тог односа неопходно ради очувања ових вредности.

IUCN листа националних паркова и заштићених подручја (United Nations List of National parks and Protected Areas): Не уписује се због мале површине (испод 100 ha).

Према Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС”, број 97/15) ПИО „Културни предео Тршић-Троноша”, сврстава се у I категорију – међународног, националног, односно изузетног значаја.

Овим Предлогом уредбе не врши се транспоновање прописа Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност.

Усклађеност са прописима Европске уније остварена је кроз Закон о заштити природе и подзаконске акте на основу тога закона.

Ова уредба представља акт којим су принципи заштите природе из Закона о заштити природе примењени у конкретном заштићеном подручју.

У складу са тим, овом уредбом прописано је да се на Предео изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша”, примењују прописи о заштити природе.

ПРИЛОГ 3:

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Општи циљ Републике Србије је да обезбеди систем за примену донетих закона у циљу заштите, управљања и унапређења стања заштићених подручја се заснива на успостављању ефикасне заштите постојећих заштићених подручја, повећању укупне површине под заштитом (у планском периоду до 2021. године до 12% територије Републике Србије), успостављању националне еколошке мреже и идентификацији подручја за европску еколошку мрежу НАТУРА 2000, као и изградњи ефикасног система управљања подручја која су обухваћена наведеним мрежама.

„Предео изузетних одлика је подручје препознатљивог изгледа са значајним природним, биолошко-еколошким, естетским и културно-историјским вредностима, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва“ (члан 33. став 1. Закона о заштити природе, „Службени гласник Републике Србије”, број 36/2009, 88/2010 и 91/2010-исправка.).

Предео изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” ставља се под заштиту да би се очувала непокретна културна добра, природне вредности, специфична конфигурација терена и регионална различитост карактера предела, а због јединственог споја природних и створених вредности, издвојени локалитети су посебно вредне амбијенталне целине.

Основне створене вредности заштићеног подручја, чине знаменито место „Спомен кућа Вука Стефановића Караџића” са заштићеном околином, као непокретно културно добро од изузетног значаја, као и Споменик културе од великог значаја „Манастир Троноша”; нематеријално културно наслеђе се одражава кроз разне културне и уметничке манифестације, Вуков сабор као најстарија културна манифестација у Србији и ратарске свеће као јединствен и веома стар верски обичај се налазе на Листи нематеријалног културног наслеђа. Заштићено подручје карактерише и специфична конфигурација терена, где су водотоци својим усецањем кроз шумске масиве створили седласте превоје, специфичне и оригиналне. Подручје одликује и аграрни комплекс који се одржава и развија традиционалним коришћењем земљишта, чија су својства аутентичност, изворност, оригиналност, са великим бројем старих аутохтоних сорти воћа, које представљају изузетан генетски потенцијал у воћарству.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доводе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Циљ заштите Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” обезбеђује се очување равничарско-брежуљкастог предела долине Јадра који се налази на преласку у брдовити појас Подринских планина на простору западне Србије, у чијем се обухвату налази простор око Спомен куће Вука Стефановића-Караџића у Тршићу, манастир Троноша и шире окружење, као сплет културних и природних вредности које произилазе из материјалног и нематеријалног наслеђа.

Циљеви примене Европске конвенције о пределима су двоструки: очување регионалне разноликости предела и места јединственог карактера, као и унапређење квалитета предела рестаурацијом постојећих или стварањем нових вредности.

Предметном променом се: успоставља ефикасна заштита и управљање заштићеним подручјем, унапређују мере (конзервација, санација – ревитализација и рекултивација) и режими заштите и мониторинга стања заштићеног подручја, уводи принцип адаптивног управљања у планове управљања заштићеним подручјем, унапређују и осавремењују планови управљања заштићених подручјем, заснива информациони систем заштићеног подручја и његово повезивање са Националном инфраструктуром геопросторних података.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Предлогом уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” општи и посебни циљеви су усклађени с важећим стратегијама и просторним планом из Прилога 2. питање 2.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

На повећању укупне површине под заштитом до 12% територије Републике Србије у планском периоду до 2021. године.

ПРИЛОГ 4:

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „*status quo*” опција?

Узимајући у обзир значај локалитета, за остваривање циља разматране су опције да локалитет буде заштићен на локалном или републичком нивоу и на основу досадашњег искуства превагнуло је мишљење да треба да буде заштићено на нивоу републике, а опција „*status quo*” није прихватљива јер је у супротности са општим и посебним циљевима.

У избору нивоа заштите, локални или републички, уважавајући чињеницу да се подручје Тршић-Троноша огледа у комбинацији културних и природних вредности које произилазе из материјалног и нематеријалног наслеђа, који су испреплитани и међусобно зависни. Вредности Предела изузетних одлика Тршић-Троноша огледају се у његовом специфичном културном карактеру, као темељном феномену, који још увек опстаје и развија се упркос савременим трендовима коришћења простора. Основне створене вредности заштићеног подручја чине Знаменито место „Спомен кућа Вука Стефановића Караџића“ са заштићеном околином, која је према Одлуци Владе („Службени гласник РС“, бр. 73/02) непокретно културно добро од изузетног значаја, као и Споменик културе од великог значаја „Манастир Троноша“ („Службени гласник СРС“, бр. 19/79). Ова непокретна културна добра представљају сведочанство историје, диверзитета и развоја јадарског краја, са јасном и израженом асоцијацијом на Вука Стефановића Караџића и његов изузетан национални и међународни културно-историјски значај.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Нису разматране јер је за постизање жељених промена прописане јасне процедуре.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Подстицајне мере за постизање посебног циља прописане су чл. 107. и 108. закона о заштити природе.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Да, разматране су опције институционално управљачко организационих мера. Заинтересованих страна је било више. Поред Центра за културу „Вук Караџић“ из Лознице који је уједно и управљач Знаменитог места Спомен кућа Вука Стефановића Караџића са заштићеном околином, за који је одлучено да буде управљач Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша”, ту је и ЈП „Србијашуме“, тачније ШГ „Борања“ из Лознице, затим „Манастирске шуме“ д.о.о. Епархије шабачке и Туристичка организација Лознице.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Није могуће.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Да могу, у овом случају укључен је Центар за културу „Вук Караџић“ из Лознице, као управљач.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Да, за спровођење идентификованих опција постоје расположиви ресурси.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

За спровођење жељене промене и остварење утврђених циљева, у поступку јавне расправе, Градска управа града Лозница, је указала да је једина организација која се бави заштитом на овом простору Центар за културу „Вук Караџић“, док су сви остали корисници простора и природних вредности и да нема поклапања. С обзиром да Центар за културу „Вук Караџић“ управља знаменитим местом Тршић, спомен комплексом Текериш као и Знаменитим местом Спомен кућом Вука Стефановића Караџића, закључено је да су кадровски и технички спремни да одговоре захтевима за управљача кроз испуњење задатих циљева.

Све до усвојања Предлога уредбе, постоји могућност промене управљача, што може бити и на прелог локалне самоуправе, који мора да испуни одређене услове, прописане Законом о заштити природе.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Очување, унапређење, одрживо коришћење и приказивање природних и других вредности подручја Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ спроводи се према плану управљања који доноси управљач на период од десет година, са садржином и на начин прописан законом којим се уређује заштита природе.

До доношења Плана управљања, управљач ће вршити послове на основу годишњег програма управљања који је дужан да донесе и достави министарству на сагласност у року од 60 дана од дана ступања на снагу ове уредбе. Годишњи програм управљања садржи нарочито: сажет приказ природних и других вредности заштићеног подручја, циљева заштите и одрживог коришћења, могућности и ограничења за њихово остваривање; детаљан приказ годишњих задатака на чувању, одржавању, унапређењу, приказивању и одрживом коришћењу заштићеног подручја за потребе науке, образовања, рекреације и туризма и укупног социо-економског развоја; приказ задатака на обележавању заштићеног подручја, заснивању информационог система и противпожарној заштити; приказ субјеката и организационих и материјалних услова за извршења програма, висине и извора потребних финансијских средстава.

На основу програма управљања заштићеног подручја за текућу годину на који је Министарство дало сагласност у складу са законом, субвенције се додељују управљачу.

Додела субвенција врши по захтеву за доделу средстава субвенција за заштићена природна добра од националног интереса које управљачи подносе на основу обавештења Министарства.

С обзиром да Предео изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ обухвата малу површину, свега 1.802,57 ha, изабрана опција неће имати веће утицаје на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

У складу са члановима 69. Закона о заштити природе средства за заштиту и развој заштићеног подручја обезбеђују се из: буџета Републике Србије; накнаде за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем (коришћење уређених и погодних терена, коришћење имена и знака, услуге управљача и улазак у заштићено подручје; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; и донација, поклона и помоћи, и других извора у складу са Законом.

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18) у износу од 1.000.000 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

Наведени средства управљач је утрошити на активности на обележавању Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ и његове спољне границе, као и да заснивање дигиталне базе података, односно географског информационог система о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Пределом изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење Предлога уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Нема нових трошкова увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Из буџета Републике Србије, а преко позиције Министарства заштите животне средине обезбеђена су средства за суфинансирање програма управљања, а управљач Центар за културу „Вук Караџић“ из Лознице, има могућност да додатна средства

обезбеди и из сопствене делатности, буџета локалне самоуправе, као и путем донација, поклона и помоћи, као и других извора у складу са Законом.

б) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Изабрана опција неће проузроковати расходе других институција.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

Изабрана опција ће проузроковати трошкове везане за управљање заштићеним подручјем управљачу- Центру за културу „Вук Караџић“. Управљач је дужан да на прописан начин обележи Предео изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ и његове спољне границе, најкасније у року од 12 месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, као и да заснује дигиталну базу података, односно географски информациони систем о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Пределом изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ у року од две године од дана ступања на снагу ове уредбе.

Активности на обележавању Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ и његове спољне границе, као и да заснивање дигиталне базе података, односно географског информационог система о природним и створеним вредностима, непокретностима, активностима и другим подацима од значаја за управљање Пределом изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ суфинансира се из буџета Републике Србије за 2019. годину, док ће остале активности, као што је успостављање чуварске службе, бити обавеза управљача.

Заштићено подручје као очувани део природе, има и функцију и значај. Фундаментална функција Предела изузетних одлика Тршић-Троноша је заштита и очување културне, предеоне и биолошке разноврсности подручја. Остале значајне функције су: еколошка, образовно-васпитна, културно-историјска, научно-истраживачка, туристичка, рекреативна и развојна.

Културно-историјски функција се пре свега односи на лик и дело Вука Стефановића Караџића и одражава се кроз разне манифестације које се одржавају у његову част и успомену. Најважнија од њих је Вуков сабор, који је на листи нематеријалног културног наслеђа Републике Србије, као најстарија културна манифестација у Србији. Традиционални обичај „Ратарске свеће“ је једини народни обичај тог типа у Републици Србији. Основу културног наслеђа чини Знаменито место „Спомен кућа Вука Стефановића Караџића“ са заштићеном околином која је од изузетног значаја и Манастир Троноша - Споменик културе од великог значаја. На овом подручју преплићу се и остале културне вредности простора („Вукова стаза, „Иконе“...), као и историја и специфичан животни стил људи јадарског краја, који овом крају дају потпуно специфичну црту и јединственост.

Заштићено подручје заузима значајно место у области образовања, првенствено у едукацији младих нараштаја и њиховом односу према заштити и очувању културних и природних вредности. Образовно-васпитна функција је тесно везана за заштићено природно добро. Ове активности се реализују у сарадњи са заинтересованим субјектима кроз програме едукације као што су семинари, ђачке екскурзије, као и ван-наставне активности, кроз презентацију природних и културних вредности овог подручја.

Неопходно је пружити и логистичку подршку заинтересованим институцијама и појединцима у образовно-васпитним активностима ученика, туриста, као и локалног становништва - подизању нивоа свести локалне заједнице у циљу очувања вредности заштићеног подручја. Облици едукације су везани за информативно-пропагандни рад, популаризацију и презентацију природних и културних вредности заштићеног природног добра.

Еколошка функција овог заштићеног подручја је очување биодиверзитета (диверзитета биљних и животињских врста) у функционалном облику. На тај начин се обезбеђује опстанак популација дивљих врста, како флоре, тако и фауне, посебно оних које су заштићене и строго заштићене, а за које је установљено да их има 145 на овом подручју.

Научно-истраживачка функција се реализује кроз прикупљање података, стварање базе података за радове и кроз истраживачке пројекте и научне скупове из области лингвистике и књижевности који су од националног и међународног значаја. Да би се омогућило повећање знања о свим природним вредностима подручја, културним, као и предеоним, потребно је додатна ангажованост научно-истраживачких институција, архитектуре, археологије, теологије, стручних удружења, појединаца и др.

Заштићено подручје Тршић-Троноша је врло погодно и пружа многе могућности за развој туризма. На овом подручју је развијен, односно устаљен ђачки туризам (преко целе школске године су активне ђачке екскурзије). Стога, оно је већ афирмисани центар развоја етно-туризма у Србији, познат по многобројним туристичким објектима (конацима, вајатима,..) који се налазе на овом простору.

Заштићено подручје доприноси руралном развоју региона, пружајући могућност за даље развијање услужних, комерцијалних и привредних делатности.

2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Изабрана опција не утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту.

3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опција не утичу на услове конкуренције.

4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција не утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација.

5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција не утиче на друштвено богатство и његову расподелу.

6) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодавца?

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Кључна питања за анализу ефеката на друштво

1) Колике трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати грађанима?

Тршић нема гравитирајуће подручје, а као насеље директно гравитира центру-Лозници. У систему насеља издвојен је као секундарни сеоски центар због свог културно-историјског значаја.

Уредбом нису предвиђена ограничења и забране власницима земљишта по питању коришћења земљишта за пољопривредну производњу, док је по питању изградње објеката потребно прибавити услове заштите природе, сагласност управљача као све друге дозволе и сагласности прописане законом.

Материјалне и нематеријалне користи локалног становништва су обрађене у тачки 1. прилога 6.

2) Да ли ће ефекти реализације изабране опције штетно утицати на неку специфичну групу популације и да ли ће то негативно утицати на успешно спровођење те опције, као и које мере треба предузети да би се ови ризици свели на минимум?

Имајући у виду на је на простору предвиђеном за заштиту прописан режим заштите II и III степена, којим нису прописане ригорозне забране не постоји могућност штетног утицаја на неку специфичну групу.

3) На које друштвене групе, а посебно на које осетљиве друштвене групе, би утицале мере изабране опције и како би се тај утицај огледао (пре свега на сиромашне и социјално искључене појединце и групе, као што су особе са инвалидитетом, деца, млади, жене, старији преко 65 година, припадници ромске националне мањине, необразовани, незапослени, избегла и интерно расељена лица и становништво руралних средина и друге осетљиве друштвене групе)?

Мере изабране опције би позитивно утицале на лица са посебним потребама уређењем стаза и едукативних програма у складу са њиховим потребама, као и на становништво руралних средина којима се кроз продају сувенира и локалних производа пружа могућност остваривања додатних прихода.

Питања за која је процењено да нису релевантна за проблематику уредбе, изостављена су из Извештаја о спроведеној анализи ефеката за документ јавне политике.

Кључна питања за анализу ефеката на животну средину

1) Да ли изабрана опција утиче и у којем обиму утиче на животну средину, укључујући ефекте на квалитет воде, ваздуха и земљишта, квалитет хране, урбану екологију и управљање отпадом, сировине, енергетску ефикасност и обновљиве изворе енергије?

На подручју Предела изузетних одлика установљава се режим заштите II и III степена у коме се, у складу са чланом 35. Закона о заштити природе, на простору II степена могу остваривати управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења природног добра без последица по примарне вредности.

Режим заштите II степена - активна заштита ради очувања и унапређења природних вредности, посебно кроз мере управљања популацијама дивљих биљака и животиња, одржање и побољшање услова у природним стаништима и традиционално коришћење природних ресурса.

Режим заштите II степена:

1) забрањује изградњу индустријских, металуршких и рударских објеката, асфалтних база, рафинерија нафте, као и објеката за складиштење и продају деривата нафте и течног нафтног гаса, термоелектрана и ветрогенератора, лука и робно-трговинских центара, аеродрома, услужних складишта, магацина и хладњача, викендица и других породичних објеката за одмор, експлоатацију минералних сировина, тресета и материјала речних корита и језера, преоравање природних травњака, привредни риболов, уношење инвазивних алохтоних врста, изградњу објеката за рециклажу и спаљивање отпада и образовање депонија отпада;

2) ограничава регулацију и преграђивање водотока, формирање водоакмулација, мелиорационе и друге хидротехничке радове, изградњу хидроелектрана, соларних електрана и електрана на био-гас, објеката туристичког смештаја, угоститељства, наутичког туризма и туристичке инфраструктуре и уређење јавних скијалишта, изградњу објеката саобраћајне, енергетске, комуналне и друге инфраструктуре, стамбених и економских објеката пољопривредних газдинстава, традиционално коришћење камена, глине и другог материјала за локалне потребе, изградњу рибњака, објеката за конвенционално гајење домаћих животиња и дивљачи, риболов, лов, сакупљање гљива, дивљих биљних и животињских врста, газдовање шумама и шумским земљиштем, формирање шумских и пољопривредних монокултура, уношење врста страних за дивљи биљни и животињски свет регије у којој се налази заштићено подручје и примену хемијских средстава.

Режим заштите III степена - проактивна заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним и/или измењеним екосистемима, пределима и објектима геонаслеђа од научног и практичног значаја.

У III степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу.

Режим заштите III степена:

1) забрањује изградњу рафинерија нафте и објеката хемијске индустрије, металуршких и термоенергетских објеката, складишта нафте, нафтних деривата и природног гаса, уношење инвазивних алохтоних врста и образовање депонија;

2) ограничава изградњу других индустријских и енергетских објеката, асфалтних база, објеката туристичког смештаја и јавних скијалишта, инфраструктурних објеката, складишта индустријске робе и грађевинског материјала, викендица, експлоатацију и примарну прераду минералних сировина, образовање објеката за управљање отпадом, изградњу насеља и ширење њихових грађевинских подручја, лов и риболов, формирање шумских и пољопривредних монокултура, примену хемијских средстава и друге радове и активности који могу имати значајан неповољан утицај на природне и друге вредности заштићеног подручја.

2) Да ли изабрана опција утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну?

Изабрана опција позитивно утиче на квалитет и структуру екосистема, укључујући и интегритет и биодиверзитет екосистема, као и флору и фауну јер се на површини Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ забрањује у II степену: изградња објеката, осим објеката који су у функцији непокретних културних добара; уређивање простора и/или извођење радова и активности који могу да наруше утврђена својства, статичку безбедност и намену објеката са статусом непокретних културних добара; измена изгледа спољашње архитектуре и ентеријера, хоризонталног и вертикалног габарита, облика и нагиба крова, свих конструктивних и декоративних елемената, материјала и функционалних карактеристика изграђених објеката без сагласности надлежних служби заштите природних вредности и културног наслеђа; коришћење за јавни саобраћај: пута на кат. парц. број 545/16, К.О. Тршић од паркинга до пута на кат. парц. број 547/6 К.О. Тршић до укрштања са путем на кат. парц. број 549/2, К.О. Тршић; дела пута на кат. парц. број 549/2, К.О. Тршић од каменог моста до другог каменог моста на реци Жеравији; пешачке стазе уз реку Жеравију на кат. парц. број 549/3, К.О. Тршић до каменог моста и завршетка пута на кат. парц. број 549/2, К.О. Тршић и даље уз корито реке на кат. парц. бр. 826, 948 и 952, К.О. Тршић; коришћење и уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и предузимање активности којима би се могла угрозити њихова станишта; коришћење техничких средстава која могу оштетити или уништити примерке заштићених врста, односно њихова станишта и њихово сакупљање изван прописаног периода; сеча која није у складу са плановима газдовања шумама; постављање (укуцавање) табли и других обавештења на стаблима; одношење стеље, лисника и земљишта са површина под шумама; камповање и ложење ватре на шумском земљишту, сем на местима која су за то предвиђена; фрагментација шумских и аграрних комплекса; крчење међа; промена вегетацијског састава без претходне сагласности надлежне установе заштите природе и културних добара; уклањање крајречне вегетације, одлагање/уношење лишћа/лисне масе, грањевине, остатака стабала и другог материјала у речна корита; извођење геолошких истражних радова, изградња каменолома, експлоатација и примарна прерада минералних сировина; спаљивање отпада и образовање депонија отпада; изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водотоке и земљиште; постављање високих антенских постројења радио и телевизијских предајника, предајника мобилне телефоније, као и других објеката високоградње који нарушавају визуелни интегритет простора.

Док се у III степену забрањују следеће активности: кресање лисника за сточну храну, чиста сеча шума која није планирана као редован вид обнављања шума, осим у случајевима прописаним законом, претерано оптерећење ливадско пашњачких површина, као и непланска градња шумских путева са меком подлогом, без одговарајућих евакуационих органа за падавинске воде (риголе и путни пропусти); брање, ломљење, кидање и ископавање биљних врста у природним састојинама; коришћење и уништавање строго заштићених врста биљака, животиња и гљива и предузимање активности којима би се могла угрозити њихова станишта; сакупљање заштићених врста изван прописаног периода и коришћење техничких средстава која могу оштетити или уништити примерке заштићених врста, односно њихова станишта; уклањање крајречне вегетације; постављање (укуцавање) табли и других обавештења на стаблима; крчење међа; експлоатација материјала из корита водотока; одлагање/уношење лишћа/лисне масе, грањевине, остатака стабала и другог материјала у речна корита; трајно одлагање и складиштење инертног материјала (песак, шљунак, земља и др.) и обављање сличних радова и активности који нису у складу са принципима одрживог коришћења природних ресурса; формирање пословно-радних зона и изградња привремених или сталних индустријских и привредних објеката који би својим погонима, експлоатацијом или отпадним материјама угрозили услове животне средине,

амбијенталне карактеристике простора и/или непокретна културна добра; изградња мини хидроелектрана, ветроелектрана и електрана на био-гас; руковање отровним хемијским материјама и нафтним дериватима на начин који може проузроковати загађење земљишта и воде; образовање објеката за управљање отпадом, привремено или трајно одлагање свих врста опасних материја, као и успостављање транспортне руте опасног отпада; изградња септичких јама пропусног типа и свако испуштање отпадних и осочних вода у водотоке и земљиште; паљење ватре на отвореном простору, осим на местима одређеним за ту намену.

3) Да ли изабрана опција утиче на здравље људи?

Изабрана опција не утиче на здравље људи.

4) Да ли изабрана опција представља ризик по животну средину и здравље људи и да ли се допунским мерама може утицати на смањење тих ризика?

Радови ван заштићеног простора за које се основано претпоставља да могу имати неповољне и штетне последице на заштићено подручје, подлежу процедури израде Студије процене утицаја и добијања сагласности у складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10 и 91/10).

5) Да ли изабрана опција утиче на заштиту и коришћење земљишта у складу са прописима који уређују предметну област?

Ближе услове одржавања реда и понашања власника и корисника земљишта и посетилаца на заштићеном подручју, утврдиће Управљач посебним актом.

Чланом 8. предметне Уредбе прописано је да је „Управљач је дужан да обезбеди спровођење режима заштите, односно унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси уз сагласност Министарства у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.“

ПРИЛОГ 9:

Кључна питања за анализу управљачких ефеката

1) Да ли се изабраном опцијом уводе организационе, управљачке или институционалне промене и које су то промене?

У члану 8. Предлог уредбе о проглашењу Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша“ за управљача се предлаже Центар за културу „Вук Караџић“ из Лознице.

Министарство је утврдило да предложени управљач у потпуности испуњава прописане услове за управљача заштићеног подручја, располаже респективним искуствима на пословима очувања и презентације природних вредности и стално је присутно на заштићеном подручју и његовој околини.

Управљач је дужан да формира и организује рад чуварске и стручне службе у складу са Законом о заштити природе.

Детаљне обавезе управљача прописане су чланом 68. Закона о заштити природе.

2) Да ли постојећа јавна управа има капацитет за спровођење изабране опције (укључујући и квалитет и квантитет расположивих капацитета) и да ли је потребно предузети одређене мере за побољшање тих капацитета?

Чланом 67. Закона о заштити природе прописано је да „Заштићеним подручјем управља правно лице (у даљем тексту: управљач), које испуњава стручне, кадровске и

организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.“

3) Да ли је за реализацију изабране опције било потребно извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно другог субјекта јавног сектора (нпр. проширење, укидање, промене функција/хијерархије, унапређење техничких и људских капацитета и сл.) и у којем временском периоду је то потребно спровести?

За реализацију изабране опције није било потребе извршити реструктурирање постојећег државног органа, односно Министарства заштите животне средине, које у складу са чланом 101. Закона о заштити природе обавља управне послове заштите природе као и Завода за заштиту природе, који у складу са чл. 102. и 103. Закона о заштити природе обавља стручне послове заштите природе и природних добара која се налазе на територији Републике Србије

4) Да ли је изабрана опција у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика?

Да, изабрана опција је у сагласности са важећим прописима, међународним споразумима и усвојеним документима јавних политика.

5) Да ли изабрана опција утиче на владавину права и безбедност?

Не, изабрана опција не утиче на владавину права и безбедност.

6) Да ли изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе и на који начин?

Да, изабрана опција утиче на одговорност и транспарентност рада јавне управе јер сагласност на План управљања који доноси управљач на период од десет година као, Годишњи програм управљања, Правилник о унутрашњем реду и чувању заштићеног подручја и друга управљачка документа даје Министарство надлежно за послове заштите природе.

7) Које додатне мере треба спровести и колико времена ће бити потребно да се спроведе изабрана опција и обезбеди њено касније доследно спровођење, односно њена одрживост?

Јачање система управљања, сарадња са управљачима и контрола њиховог рада реализована је кроз пружање стручне помоћи запослених у ресорном министарству при изради управљачких докумената, одржавање консултативних састанака и сарадња на терену. Континуирано се одржавају састанци са управљачима и корисницима заштићених подручја.

Министарство надлежно за послове животне средине сваке године организује тематске семинаре за управљаче заштићених подручја, где се одређени проблеми анализирају кроз организовање радионица, трибина, презентација и др.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

Јавни увид у Нацрта уредбе о проглашењу и студији заштите Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” одржан је у трајању од 20 дана, од 23. јуна до 12. јула 2018. године у просторијама Министарства заштите животне средине и Завода за заштиту природе (јавни оглас је објављен 23. јуна 2018. године у листу „Српски телеграф”). Све ближе информације о месту излагања, као и потребна објашњења, могла су се добити у службама Завода за заштиту природе и Министарства заштите животне средине. Физичка и правна лица могу у току трајања јавног увида, закључно са 12. јулом 2018. године, доставити у писаној форми примедбе на документа о заштити Министарству заштите животне средине, поштом или на писарницу, са назнаком „Нацрт уредбе о проглашењу предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” - Јавна расправа“.

Јавна расправа и јавна презентација одржани су 03.08.2018. године у просторијама скупштинске сале Градске управе града Лозница по јавном позиву, са почетком у 12 часова.

Јавној расправи су присуствовали представници Министарства заштите животне средине: шеф Одсека за заштићена подручја, руководилац Групе за геодиверзитет и предео, представници Завода за заштиту природе, представници Градске управе града Лозница, Јавног комуналног предузећа, Центра за културу „Вук Караџић”, Манастирских шума доо Лозница и ЈП „Србијашуме”.

Студију заштите предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” презентовао је представник из Завода за заштиту природе Србије, где је истакнуто да је Студија заштите Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” урађена у складу са Законом о заштити природе и резултатима извршених истраживања. Студија заштите предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша” садржи поглавља која описују: основне вредности природног добра, основне карактеристике, режиме заштите, перспективе одрживог развоја, управљање – доношење нових управљачких аката и ограничења из нацрта Уредбе.

Представник из Јавног комуналног предузећа, поставио је питање Студије заштите „Бање Ковиљаче“ и уредбе, иако није предмет данашњег скупа. Одговорено је да је Студија заштите „Бање Ковиљаче“ достављена министарству и да ће се у наредном периоду спровести законом прописана процедура.

Представник из Манастирских шума, поставио је питање структуре површине земљишта предвиђеног уредбе о заштити, накнаде за коришћење земљишта-шума у границама ПИО, улоге Манастирских шума доо у управљању ПИО, потребан број чувара ПИО као и преклапања надлежности и повећања трошкова управљањем заштићеним подручјем. На ова питања је одговорено да је структура површине земљишта у границама ПИО укупне површине 1.802,57 ha, од чега је 41,21 ha (2,28%) у државном власништву, 1.395,14 ha (77,39%) у приватном, и 366,22 ha (20,33%) у другим облицима власништва, од чега је II степеном обухваћено 4,1% и III степеном 95,9 % укупне површине подручја Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша”. Појашњено је да и да с обзиром да се налази у режиму II и III степена заштите нема стриктних и строгих забрана, као и да је на основу површине потребан 1 чувар заштићеног подручја који ће морати да полаже испит за чувара заштићеног подручја. Такође, указано је да Градска управа града Лозница подржава предлог заштите Предела изузетних одлика „Културни предео Тршић-Троноша”, као и да је једина организација која се бави заштитом на овом простору Центар за културу „Вук Караџић”, а сви остали су корисници простора и природних вредности и да нема преклапања.

Начелник Одељења за планирање и изградњу, поставио је питање које се односи на рок за промену планских докумената (ПППН, ПДР,...) у поступку изградње објеката у заштићеном простору. Одговорено је да је Управљач заштићеног подручја у обавези да у року од годину дана од дана ступања на снагу уредбе о проглашењу у обавези да

уради План управљања за период од 10 година, да План управљања подлеже јавном увиду и да би требао да садржи ове и сличне аспекте и да министарство даје сагласност на План управљања, а да је за све друге активности и планове на простору под заштитом обавезно мишљење и сагласност Завода за заштиту природе Србије. Када су у питању друга планска документа, у складу са чланом 55. закона о заштити природе, морају бити усаглашена са актом о проглашењу и Планом управљања.

Центар за културу „Вук Караџић”, изразио је спремност за успостављање механизма управљања на целом подручју а посебно са већ заштићеним културним добрима. Изнет је и предлог за промену назива заштићеног подручја, односно да назив буде Предео изузетних одлика „Вукова Србија”. Одговорено је да је предлог веома конструктив и да ће се у наредним корацима размотрити дати предлог.

Представник ЈП Србијашуме, је истакао да је најбитније да управљач има добру сарадњу са другим корисницима на одређеном простору наводећи као добре примере Парком природе „Голија“ са манастиром Студеница и манастиром Градац, ПИО Овчарско-кабларска клисура, сарадња ТО Чачак и 13 манастира,... Апострофирао је да шуме без обзира да ли су у заштићеном подручју или не, да при изради шумских основа неопходно је прибављање услова заштите природе.

2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

Средства потребна за спровођење ове уредбе у 2019. години обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину („Службени гласник РС”, број 95/18) у износу од 1.000.000 динара на Разделу 25 – Министарство заштите животне средине (у даљем тексту: Министарство), Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0405 – Заштита природе и климатске промене, Функција 560 – Заштита животне средине неклассификована на другом месту, Програмска активност 0002 – Подстицаји за програме управљања заштићеним природним добрима од националног интереса, Економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама обезбеђена су средства са спровођење овог акта.

У 2020. и 2021. години финансијска средства биће планирана у оквиру лимита на разделу министарства надлежног за послове заштите животне средине који ће бити одређени од стране Министарства финансија у складу са билансним могућностима.

3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

За спровођење изабране опције не постоји још неки ризик.